

היכל הוראה

פסקי דינים * תשובות * הוראות

מבי מדרשא "היכל הוראה" • מיסוד שר ההוראה מרן הקנה בשם "זי"ע בראשות בנו גאב"ד היכל הוראה הגאון הגדול רבי משה בראנדסדארפער שליט"א מגדולי פוסקי דורינו ובעל שו"ת היכל הוראה * יו"ל ע"י איגוד הרבנים תלמידי "היכל הוראה"

גליון עג * פרשת כי תצא תשפ"ד

בין כותלי ההיכל

פסקי דינים מתוך שאלות ותשובות ששלחו על שולחן ההיכל לפני מורינו הרב שליט"א

על מי מוטל חיוב עשיית מעקה בגג של דירה מושכרת על המשכיר או על השוכר

שוכר שרוצה לבנות סוכה על גג הבנין אלא שאין שם מעקה, והמשכיר אינו מעוניין לבנות מעקה על גג הבנין. הרי שאין השוכר יכול לחייב את המשכיר לבנות מעקה על גג הבנין, ואם ירצה השוכר להשתמש בגג החיוב הוא עליו בלבד לבנות את המעקה.¹

ברכת הגומל למי שנפל מפארענטשעס (טריבונות)

מי שנפל באופן פתאומי מהפארענטשע"ס בגובה של קומת בנין, וב"ה יצא בלא פגע, הרי שעליו לברך ברכת הגומל בשם ומלכות כי נפילה מגובה רב כגובה קומה הוא דבר שיש בו סכנה ולכן צריך לברך הגומל. וכאן המקום לעורר מה שנפוץ מאוד אצל שולחן הטהור (טיש) של אדמור"ם או מארגני כינוסי בני הישיבות שיש שם פארענטשע"ס שאין משיגים שיהיה גדור במעקה, ועל ידי זה עוברים על מצות עשה ולא תעשה.²

בענין טיפת דם בביצה שנתערבה במאכל

אשה שהניחה תשעה ביצים בתוך קערה של אטריות להכין מזה קוגל, ומצאה דם בתוך אחד הביצים והוציאה הדם כמה שאפשר. הרי שמותר לה לערב את כל האטריות ומותר הכל, כי הביצים שנמצאים היום בשוק אלו הנקרא "ביצי משק" הם ספנא מארעא ואין טיפת הדם אוסרת את כל הביצה, ואין צריך שישים כנגד כל הביצה אלא כנגד הטיפה בלבד והיא כבר נתבטלה.³

1. בשו"ת היכל הוראה ח"ד (הוראה קצא) נימק מורינו שליט"א, שכן הוא מבואר בסוגיא דמסכת ב"ק (קא): ונפסק כן בשו"ע חו"מ (סי' ש"ד סעי' ב). והנה לענין חובת השוכר כתב הסמ"ע (עשין ע"ט) שחייב מדרבנן, אמנם בסמ"ק נראה שמסופק אם החיוב הוא מן התורה או מדרבנן, אך זה פשוט שהחיוב הוא על השוכר בלבד ולא על המשכיר חובת עשיית מעקה מוטלת עליהם שהם דיירי הבית.

2. בשו"ת היכל הוראה ח"א (הוראה זי) ציין מורינו שליט"א למה שכתב בשו"ע הרב (הל' שמירת גו"נ סי' י' סעי' א) דכל המניח גג בלא מעקה ביטל מצות עשה ועבר על לא תעשה שנאמר "ולא תשים דמים בביתך" אחד הגג ואחד כל דבר שיש בו סכנה וראוי שיכשל בו האדם וימות רח"ל, וכן כל מכשול שיש בו סכנת נפשות מצות עשה להסירו ולהשמר ממנו שנאמר "השמר לך ושמור נפשך מאוד". ואם הניח ולא הסיר המכשולות המביאים לידי סכנה ביטל מ"ע ועובר על "לא תשים דמים בביתך". ומכאן האחריות מוטלת על מארגני השולחן הטהור (הטיש) בחצרות האדמור"ם אשר צריכים לדאוג שיהיו הפארענטשע"ס גדורים כראוי, ואסור להניח פארענטשע"ס שאינו גדור אפילו בשעת הדחק.

והנה לגבי לעלות על פארענטשע"ס כאלו שלא גדור במעקה מבואר בשו"ע חו"מ סי' תכ"ז סעי' י' בסוף הל' שמירת נפש בזה הלשון "כל העובר על דברים כאלו וכיוצא בהם ואמר הריני מסכן בעצמי ומה לאחרים עלי בכך או איני מקפיד בכך מכין אותו מכת מרדות והנהנה מהם עליו תבא ברכת טוב".

3. עוד הוסיף מורינו שליט"א בתשובה ח"ב (הוראה קח), שכן הוא מורה תמיד כשבאים לשאול אצלו מי שראה טיפת דם ולא הוציאו והכניסו לתוך האטריות שמכין מהם קוגל שלכתחילה יוציא אם יכול את הביצה כולה ואם אין באפשרותו לכל הפחות את הדם ואם כבר נתערבו הביצה בתוך האיטריות גם כן מותר דנתבטלה הטיפה ועיין עוד בשו"ת מנחת יצחק חלק א סימן קו.

והואיל ואתא לידן האי ענינא, דטיפת דם מביצה דספנא מארעא נימא בה מילתא דבר מצוי הוא כשמטגנים ביצה במחבת ולאחר הטיגון רואים שהייתה טיפת דם בביצה אני מורה שצריך לזרוק הביצה ולהשהות את המחבת כ"ד שעות ואין המחבת צריכה הגעלה וכן הכף או המזלג שבהם ערבו את הביצה דינים כהנ"ל. וכן היה מרן הקנה בשם זי"ע מורה לכל שואליו.

לאחרונה לקראת חודש האיתנים הבעל"ט מפיצים הסוחרים בתשמישי קדושה טליתות קטנות מצמר מדגם חדש "בגד ציצית שאינו מתלכלך בכתמים" והוא מבוסס על טלית קטן מצמר שבחלקו העליון הוא מצופה בניילון (פלסטיק) דק מאד מאד [עיין בתמונה] שדוחה את הכתמים וכמה וכמה עלו להיכל הוראה לשאול ממורינו שליט"א אם טלית קטן זה כשר לכתחילה, כי שמעו שיש מערערים על זה

ומורינו שליט"א משיב על זה לשואלים שהטלית קטן הנ"ל הוא כשר ומהודר ומקיימים בזה הידור מצוה של 'זה קלי ואנוהו' וכבר האריך בזה בתשובתו בכת"י בשנת תש"פ כאשר היצרן הניח לפניו את רעיניו קודם לביצועו. ונעתיק כאן התשובה זו"ל:

בס"ד, יום רביעי כה טבת תש"פ לפ"ק בבי מדרשא היכל הוראה ירושת"ו

הן אתא קמן האי גברא יקירא הרה"ח אהרן מנחם קרויס שיחי' ששם מעייניו לסייע בידי בני ישראל המהדרים במצוות לקיים המצוה כתיקונה בהידור האפשר ואחר ששם לבו שאחב"י המקיימים מצות ציצית בטלית קטן של צמר דוקא ובפרט אלו שמניחים הטלית קטן מעל בגדיהם מצוי הדבר מאד שהטלית קטן מקבל לכלוך וכתמים [והרבה פעמים הכתמים גם אינם יוצאים בכביסה] והוא בזיון למצוה רח"ל ומצינו שחז"ל הקפידו על נקיון הבגדים עד שאמרו (שבת קיד א) ואמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו - חייב מיתה, שנאמר כל משנאי אהבו מות אל תקרי משנאי אלא משנאי וכו'. ופירש"י ז"ל: רבב - שומן וחלב. חייב מיתה - שצריך להיות חשוב והגון לכבוד תורתו. משנאי - שממאסין עצמן בעיני הבריות, והבריות אומרים: אוי להם ללומדי התורה שהם מאוסים ומגונים, נמצא זה משנאי את התורה.

וכל שכן בגד של מצוה שיש עליו כתמים לבד מה שהוא ממאס על הבריות בנוסף לזה הרי נצטיינו להדר את המצוות וזה הוא היפך ההידור.

ועתה עלה בלבו עצה נאמנה ליצר טלית קטן שאותה יצפה בניילון דק ובדרך זו נקל להסיר כתמי לכלוך ושומן מעל בגד הצמר של הטלית קטן והוא על ידי שהוא מצפה את בגד הצמר בצדו העליון בניילון נצמד ובדרך זו הבגד עצמו אינו מקבל כתמים כי כל רבב שיבא הוא מה שנדבק על הניילון ואותו אפשר להסיר בקלות יתירה. ושואל אם יש לחוש לדינא כמו שהעירו לו על זה דאפשר שהניילון גם הוא יחשב כחלק מהבגד וממילא אינו נידון כבגד צמר בלבד אלא כבגד בתערובת צמר ושאר מינים

ואמרתי שלענ"ד אין כאן שום בית מיחוש שהרי הניילון הדק שהניחו על בגד הטלית קטן ודאי אינו חלק מהבגד שהרי

מילי דהוראה

על דבר מה שנשאל מורינו הרב שליט"א אודות כהן זקן שהוא מנהיג של קהילה גדולה בליעה"ר, וכעת מחמת חולשתו קשה עליו העמידה אם יכול לישא כפים.

הורה שיכול לעלות לדוכן אך לא יברך ויכוין לצאת הברכה מהכהנים האחרים שמברכים, ויאמר הפוסקים, והגם שלהלכה אין לו לעלות לדוכן כלל, וכמו שפסק המחבר בסי' קכ"ג דאין נושאים כפים אלא בעמידה וכן נקטו כל הפוסקים הלכה למעשה, מכל מקום היות ומדובר במנהיג של קהילה חשובה בישראל שכל עדתו מתאווים לברכתו שהוא משפיע עליהם שפע של ברכה ודאי שאין למנוע זאת מהם ואפשר לו לסמוך על דברי השבות יעקב (ח"ב סי' א) שכתב דכהן זקן ושבע ימים שמכח חולשת זקנתו אינו יכול לעמוד אין לבטלו מנשיאות כפים דעובר בג' עשין דזהו חומרא דאתי לידי קולא. והגם שרבו הפוסקים שחלקו עליו עיין כף החיים (סי' קכ"ח סק"ז) מכל מקום הביא שם דברי העולת תמיד הלכה למעשה שישא כפים בלא ברכת אקב"ו אלא ישמע מאחרים ויתכוין לצאת, ועל כן כשיתחיל הש"ץ רצה יזיזו אותו למקום הדוכן ושם ישא כפיו וכמובן שאין זו הוראה כללית והוסיף שאחר שכאן מדובר במנהיג בישראל אפשר לכתחילה לסמוך על הכרעת הכף החיים שהוא מגדולי הפוסקים האחרונים מש"כ בשם העולת תמיד

הושם על הבגד רק לאחר שכבר הוא בגד שלם וכשהוא דבוק עמו הוה בגדו כל להנאותו אינו חוצץ אף שהוא גופו נחשב לחלק מן הבגד אינו מעכב ואינו מונע מן הבגד ליחשב בגד צמר.

ואינו דומה למה שדנו בפוסקים בשו"ע סי' ט ס"א בבגדים של שאר מינים חוץ מצמר ופשתן אם חיובן מדאורייתא או מדרבנן ואם נתערבו מה דינם ובגד מניילון כבר כתבו הפוסקים דאין עליו שם בגד (ואפילו אם יעשו ממנו חוטים נחלקו בזה הפוסקים) מכל מקום כשהניילון הוא כגוש אחד לכו"ע אין זה נחשב לבגד שחייב בציצית ולפי זה בנדון דידן שהבגד עצמו הוא מצמר רק שהצמידו עליו ניילון (פלסטיק) דק לכאורה יש לדמותו למה שכתב המשנ"ב בסי' ט סק"ב וז"ל: ואפילו אם תחתיו היה תפור בצמר או פשתים או מין אחר אזלינן בתר עליון דהוא עיקר הבגד וכדלקמן בסי' יו"ד במ"א סק"ה, עכ"ל. ומעתה נימא דאחר שעליונו של הבגד הוא הניילון שאינו חייב בציצית הוא עיקר הבגד ואם כן אינו חייב בציצית כלל.

וזה יש לחלק דהניילון מחמת דקותו אינו ראוי לעשות ממנו בגד [עיין תמונה] וודאי דאינו נחשב לבגד בפני עצמו אלא שהוא טפל אל בגד הטלית קטן שהוא העיקר וציפוי הניילון טפל אליו ובטל אליו, והעולה לדינא דודאי שפיר דמי ויכול לייצר טליתות קטנות אלו ואשריו ואשרי חלקו שזוכה לזכות את בני ישראל להיות בכלל המהדרים במצוות ומקיימים "זה קלי ואנוהו", עכ"ל תשובת מורינו שליט"א.

הלכה והוראה בישראל

תשובת מורינו הגאב"ד שליט"א בנידון בניית מקום תפילה המיועד לכהנים בהיכל הציון של רבי מאיר בעל הנס שבטיבריא

שאינן יד הכל ממשמשים בו והלכה זו נוגעת אל הרבה מזרע אהרן הבאים לפקוד את הציון הקדוש וחוב גדול הוא שיבנה החדר הזה באופן שלא יצא מזה שום מכשול ועל כן כאשר יבואו הדברים לידי מעשה יפנו אל הגאון הרב רבי יוחנן אלכסנדר לומבארד שליט"א בעל מחבר ספר תורת הכהנים ומו"צ וגברא רבה בענינים אלו והוא ילכו בה וילוו את הבנין צעד וצעד וישעל ויורם הדרך ילכו בה וילוו את הבנין ועל פיו ישק כל דבר אחר שהוא מיועד לדורות עבור הכהנים. ואחריות גדולה היא שתעשה המלאכה כתיקנה לפי כל כללי ההלכה ולא יבואו ח"ו לגרום טומאה לכהנים, וזכות רבינו התנא האלקי רבי מאיר בעל הנס יעמוד להם ובזה הם מקיימים גם מצות עשה ד"קדושים תהיו" ולא ד"לנפש לא יטמא" (רש"י ב"מ ל ע"א ד"ה לא תעשה ועשה) כמובא בספח"ק דרך פקודיך שכל מי שמסייע לחבירו לקיים המצוה המוטלת עליו נחשב כמו שהוא בעצמו קיים המצוה הנ"ל, וממילא ע"ז יוכלו גם הישראלים והלויים לקיים המצות המוטלות על הכהנים של "קדושים תהיו" ולא ד"לנפש לא יטמא" ועיין בספרי היכל הוראה ח"א הוראה קצו בגודל הענין להכין דרכים טהורים עבור הכהנים.

יהי רצון שלא נכשל ח"ו בדבר הלכה וזכות התנא הקדוש רבי מאיר בעל הנס תעמוד לנו ובברכת כתיבה וחתימה טובה

משה בראנדסדארפר

הקדוש, ושואל אם יכולים לעשות כן.

הנראה לענ"ד לאחר שראיתי את תבנית הבנין דאם יעשה החדר באופן שלא יהיה שום פתח או חלון בגודל של טפח על טפח מהחדר המיועד לכהנים כלפי פנים הבנין להיכל בית המדרש הבנוי על הציון, שפיר מהני, (עיין שו"ע יו"ד סי' שע"א ס"א דקירות החדר חוצצות בפני הטומאה), מאחר דהחדר אינו נחשב לכלי וממילא אינו מיטמא מגבו, דכיון שהוא עשוי דרך בנין אינו נחשב לכלי (ועיין פתחי תשובה שם סק"ט), וממילא אינו מטמא מגבו והוא חוצץ בפני הטומאה שיש חוצה לו דהיינו בתוך ההיכל ששם נמצא הקבר ובפרט שהוא מחובר לקרקע, כן נלענ"ד.

אולם היות והלכה זו מההלכות העמומות

בס"ד, יום שני ערב ראש חודש אלול תשפ"ד

בבי מדרשא היכל הוראה ירושת"ו

אל כבוד הרב יקותיאל זלמנוביץ שליט"א גבאי ביהמ"ד "כתנות אור" שעל מערת קברו של התנא האלקי רבי מאיר בעל הנס זי"ע בעיה"ק טבריה תו"ב

על דבר מה ששאלתני שהיות ורבות אלפי ישראל באים להשתטח על הציון הקדוש וביניהם הרבה שהם מזרע הכהונה והם עומדים מחוץ לבנין האהל ואין להם מקום מחסה מהחמה ומטל ומטר ועלה בדעת הנהלת מוסדות רמבעה"נ היות שבחזית הבנין ישנן שלשה פתחים והדלת הימנית [בתמונה שער 3] נעולה בדרך קבע, הדלת האמצעית משמשת

לכניסת הגברים [כניסה ראשי לגברים בתמונה שער 1] והשמאלית לכניסת נשים [בתמונה שער 2] ישנה אפשרות לבנות בתוך היכל הציון חדר אטום מכל צדדיו שפתחו יהיה הפתח הימני [בתמונה שער 3] שממנו יצאו אל מחוץ לבנין הכהנים שיעמדו להתפלל בחדר זה שיבנה בתוך חלל ההיכל, לא תהיה להם אפשרות לעבור משם אל ההיכל המרכזי של בית הכנסת הבנוי על הקבר שבנה הגה"צ רבי משה קליערס זצ"ל גאב"ד טבריה בשנת תר"ס ואפשר אולי שלחדר זה יוכלו הכהנים ליכנס בלא חשש של אהל המת ולהתפלל שם, דפנות החדר רוצים לעשותו מזכוכית כדי שהכהנים יוכלו לראות את הציון

בנין קבר רבי מאיר בעל הנס בטבריא

שער 1 כניסה ראשית לגברים שער 2 כניסה ראשית לנשים שער 3 כניסה לפתחים המזרחיים

תפקוד: "זאנורה" 053-33105646

איגוד הרבנים תלמידי היכל הוראה בארדה"ק העונים לשואלים דבר הלכה זו

יחשלים	יחפה
בית שמש	קרית ספר
ביתר	כתמיאל
בני ברק	טבריה
טל טטון	צפת
אשדוד	אור הגנוז
חצור	נוף הגליל
תעננה	

זמני קבלת קהל במרכז "היכל הוראה" ביושלים ח' זוננפלד 3 טל' 02-5322775

מוצש"ק ומוצאי יו"ט מחצית שעה אחרי זמן ר"ת למשך שעה	שבת ויו"ט משעה קודם השקיעה עד רבע שעה קודם השקיעה	ערש"ק וערב יו"ט לפנה"צ 11:00 עד 1:00	א-ה מהשעה 10:00 לפנה"צ עד 9:00 בערב רצוף
---	--	---	---

ע"פ תקנת רבינו מרן ה"קנה בשם" זי"ע שאלות דחופות או שאינה סובלת דיחוי, בכל עת וזמן בימים ובלילות.

בית בניו הרומ"ץ הרה"ג שמעון עוזר בראנדסדארפר שליט"א כמה דקות מההיכל רחוב רבינו גרשום 5 [כניסה א' קומה 2] י-ם פל' 0527155774

בית מורינו הגאב"ד שליט"א מעל בנין היכל הוראה טל' 053-3111159 פל' 02-5370033

לקבלת הגליון במייל 5322775@GMAIL.COM